

SA COVA DES GEGANTS

Això era un pare que tenia dos fillets petits i un dels dos plorava. Tenint talent diu:

- *Papà, vull berenar.*

- *No tenim pa, Pepet. Saps què? Ves-te'n a cas conco en Pep a veure si te dona una pesseta i demà la hi tornaré.*

Se'n va a cal tio Pep. – *Ave Maria Puríssima!*

- *Què volies nin?*

- *A veure si me podrieu deixar una pesseta perquè no tenim per berenar.*

- *Només veniu a cercar pessetes i pessetes i després no pensau a tornar-les.*

- *Mon pare m'ha dit que la vos tornaria demà a sa pesseta.*

- *Vet aquí sa pesseta. Anau a cercar pa i berenau.*

Aquell al·lot ja és partit cap a ca seva. – *Què ha estat nin?* – digué son pare.

- *Ha cridat un poc el tio Pep. S'ha enfadat una mica perquè no pensam a tornar-les, però a la fi la m'ha donada a sa pesseta.*

- *Bono, anau a cercar pa i berenau. Jo me'n vaig a cercar un feix de llenya a sa Comuna, per devers ses **Cuines Velles**. Allà hi ha un pi sec. En faré un bon manat, la vendré, me donaran una pesseta i la tornaré al tio Pep.*

Aquell homo se'n va amb una llendera, una saqueta, un xorrac i una destral i se'n va cap a **ses Cuines Velles**. Puja damunt es pi, es posa a xorracar i encara no havia tomat cap branca quan va sentir unes veus que venien de sa part des coll, des **coll d'en Bieu**.¹

- *Auauauaueuah, auauauaueuah!* – Aquell homo se va fer por i s'amagà darrera una branca, ben acotat, a fi que aquells gegantots que davallaven no el poguessin afinar. I aquells gegants passen per davall aquell pi sec xerrant d'aquella manera: - *Uauauaueuah!* S'aturen davant una penya i un diu: - *Obrítapeña!* I aquella penya s'obrí. Entren tots tres, els tres gegants i quan són dins: - *Tànquitapeña!* I sa penya es tancà. Aquell homo allà damunt, no gosava ni remenar es xorrac i deia: - *Si m'agafen en faran una glepa² de jo i me menjaran. Serà lo que serà!*

A la fi... - *Obrítapeña!* Ja devien haver berenat. - *Tànquitapeña!* Els tres gegants parteixen per amunt i quan aquell homo ja no els podia destriar amb la vista diu: - *Ara davall. Jo vull anar a veure que hi ha dins sa penya.* S'hi arramba i diu: - *Obrítapeña!* I sa penya s'obrí. Entra per endins. - *Tànquitapeña!* I sa penya es tanca. Mira que mira va veure una caldera que estava damunt un foc, amb uns troncs grossos i unes flamarades ferestes. Havia un cullerot penjat a una roca, pega cullerada dins aquella calderota i va treure una cuixa d'ovella i començà ric a rac, ric a rac, ric a rac, ric a rena.

Amb sa fam que aquell homo tenia, podeu pensar. Quan va estar ple tirà els ossos dins sa caldera i afina una bóta amb un grifó. – *Què deu haver dins aquesta bóta? O és aigua o és vi!* Agafa un tassó, el posa baix des grifó i va sortir un vi amb una sabonerada que arribava as cap damunt des tassó. Me camparé bé aquí! No en va haver de menester de pa per omplir-se sa panxeta. Quan la va tenir plena, diu: - *Ara és hora de mirar si hi ha res de bo per aquí dedins.* I veu un munt de doblers i tot era “calderilla”. Veu un altre munt... i tot pessetes. En veu un altre més endins... i tot eren drets d'or.

– *D'aquí agafaré.* Obri sa saqueta i hi comença a ficar grapades de drets d'or. Quan va alçar sa saqueta diu: - *Ja no n'hi puc ficar més. Me carregaré aquest sac i ja en tendré prou per molt de temps.* Es posa es sac a s'esquena que devia fer unes sis o set arroves i quan va ser a s'entrada: - *Obrítapeña!* Sa penya s'obre. - *Tànquitapeña!* Sa penya es tanca. I cametes treis-me d'aquí! S'afluixà de sa destral i es xorrac.

Quan va arribar a ca seva ja començava a fer fosca.

¹ Coll d'en Biel.

² Del verb glapir, aglapir.

- *Mon pare... i us torbàveu ferm.*

- *Feis el favor de callar! Voltros no sabeu lo que m'ha passat. Mos hem salvat de bones! Jas, nin. Vat aquí sa pesseta i dema a primera hora la dus a cal tio Pep. Llavors li demanes si te pot deixar s'almudet.*

L'endemà aquell nin parteix atropellat a cal tio Pep. –*Ave Maria Puríssima!*

- *Què ja tornes? Ja heu acabat els doblers?*

- *No, tio Pep. Venia a tornar-vos sa pesseta i as mateix temps demanar-vos si me podríeu deixar s'almud.*

- *Com s'almud? Qualque cosa deu haver robat ton pare. Què ha duit ton pare?*

- *Res.*

- *Com que res? S'almud indica qualque cosa. Ges s'almud, però digués a ton pare que ara mateix arribaré a ca vostra.*

Aquell ninet se'n va a ca seva amb s'almud. – *Què ha estat? –digué son pare.*

- *Què es conco d'aquí a un parell de minuts serà aquí.*

- *Idò mesurem aviat.*

Mesuren tots aquells doblers i els amaguen dins una caixa. – *En venir no sabrà que hem mesurat, què hem duit ni què no hem duit.*

- *Ave Maria Puríssima!*

- *Ja ve es conco. Concebuda sens pecat!*

- *Què passa aquí? Ahir es nin me demana una pesseta i avui a primera hora me la torna. Aquí passa qualque cosa. Què has anat a robar a qualque lloc?*

- *No en faltaria d'altra, Pep, que jo anàs a robar. Si vols que te digui la veritat, te la diré, però no me tractis de lladre.*

- *Idò digués!*

- *Com tu saps, no teníem cap dobler aquí. He enviat es nin a cercar una pesseta perquè tenia gana i estic ben content que la mos hakis deixat. Idò me n'he anat a sa Comuna, per devers **ses Cuines Velles**, a fer un poc de llenya per poder tornar-te sa pesseta i quan he estat damunt un pi sec que hi havia he sentit unes veuotes. M'he amagat i han passat tres gegants que feien més de tres metres d'altura i com tu saps molt bé a **ses Cuines Velles** hi ha una penyota i en aquesta penyota que fa barbacana digueren: - *Obritapeña!* -i sa penya s'obrí. Entren els tres gegants dins sa penya. - *Tànquitapeña!* – i sa penya se tancà. Han estat per ventura mitja hora o tres quarts allà, he suposat jo. - *Obritapeña!* - *Tornen a sortir.* - *Tànquitapeña!* - *I sa penya se torna a tancar. I se'n van cantant aqueixes filomenes que canten ells. T'ho dic perquè no hi vagis, eh? Perquè ara estaran escalivats. Allà dins he berenat. M'he menjat una cuixa d'ovella, he begut un tassó de vi i els hi he pres un bon munt de doblers. Doblers n'han quedat molts. Allà hi ha durets d'or... allà hi ha pessetes... i allà hi ha "calderilla". Alerta que no t'agafin si hi vols anar. Jo de tu, no hi aniria.**

- *Jo me'n vaig – digué el tio Pep – i ja faré els meus comptes.*

Agafa es mul que duia. Treu dos sacs i se'n va cap a **ses Cuines Velles**. Quan arribà on li havia dit es seu germà: - *Obritapeña!* I sa penya s'obri. Entra allà dedins. - *Tànquitapeña!* I sa penya es tanca. Omple es dos sacs. No se va entretenir a menjar carn perquè estava ple. Quan va tenir ses besties carregades...

- *Ara no me'n record que he de dir per obrir sa penya. Obri Pau!* –sa penya no s'obria. – *Obri Nicolau!* – *Tampoc!* – *Obri Pere!* – *Tampoc!* – *Obri Pere Antoni!* – *Tampoc!*

Quan se va trobar perdut va veure un munt d'ossos devora es portal de sa cova. Pega dues cavegades, fa un clot i es fica dedins. Per acabar-se de tapar es tirà ossos per damunt. Només mostrava un poc es cabells, però dins els ossos no se coneixia. Al cap de mitja hora sent: -*Uouuouuouuou!* –*Uouuouuouuou!* – *Ja vénen!* – va dir ell – *però*

estic salvat, perquè primer s'afuarian a sa bístia, pegaré grapada i tot d'una seré defora i a veure si m'agafen o no m'agafen.

Entren els tres gegants i quan varen ser en es portal un va pegar un cop de nas i va dir: - *Jo sent olor de carn humana... si es meu nas no m'engana!*

- *Estic perdut* – va dir el tio.

- *Aquí hi ha un mul. Deu ser des mateix que va venir ahir* – va dir un gegant.

El tio no podia dir res, perquè si xerrava ja el tenien agafat. Els gegants agafen els dos sacs des mul, els buiden dins es munt, se carreguen s'animal... i el tiren sencer dins sa caldera.

- *Saps què has de fer tu?* – diu un dels gegants a s'altre – *Agafa un parell d'ossos, tira'ls en es foc i li pegarem un bull.*

Vols te fer sa punyeta! Peguen cavegada en ets ossos i treuen es conco pes coll.

- *Ai!* – va dir el tio – *no era jo que vaig venir a prendre els doblers. Era es meu germà!*

- *Es teu germà? Te trobam a tu i dius que era es teu germà? Tu vengueres ahir i com que t'anà tan bé es negoci. No te vares conformar amb sos que te'n dugueres ahir i avui tornes amb un mul i dos sacs? Hala, tu! Embolica'l per una cuixa i jo per s'altra i el xapam de dalt a baix.*

En feren dos trossos del tio i el tiren dins sa caldera. – *Ara si què es brou serà ben espès! No, hi estava ben gras, aquest! Se coneix que menjava bé aquest bergant! No era cap pobre, aquest!*

Esperen un poc, posen un poc de pa dins ses ribelles i escaldaren. – *Mira si està bé de sal!* Ric a rac, ric a rac, se menjaren una cuixa del tio. Quan varen haver menjat se begueren un tassó d'aquell vi i... ja poden esperar al tio.

I el tio no davallava. Sa tia se'n va anar a ca es seu cunyat.

- *Què me sabries donar notícies des teu germà? Es meu homo no m'ha comparegut.*

- *Males senyes veig, males senyes veig! Aquells gegants devien estar escalivats i ara l'hauran aglapit. Jo ja li deia que no hi anàs!*

Esperaren fins a mitja nit, plora qui plora, plora qui plora, però el tio no va comparèixer. Ni encara ara. Passat el temps sa dona va dir: - *Ja no em queda més remei que estar amb so meu cunyat. Me quedaré amb tu. Som tota sola i ara ja veig que es meu homo no tornarà. No tenc ganes d'anar a **ses Cuines Velles** a veure si els gegants se l'han menjat o no. Totes ses possessions i tots els doblers seran teus. Jo estaré amb tu. Menjarem i beurem i ja ho veurem!*

I crec que no s'acabaren mai es doblers ni ses finques des senyor, però els gegants si que s'acabaren es senyor.

Vet aquí lo que els hi passa en els egoistes que volen lo que no és seu.

Una de les tres rondalles contades pel meu padrí Joan Mayol Albertí de Can Nova. Les altres dues són: ES METGE GUINYOT i SES SOBRASSADES DEL RECTOR. Extret d'una gravació antiga amb la veu del meu padrí a.c.s., amb magnetòfon. La m'entregaren pel 1974 i la vaig copiar amb cinta de cassette. (desconec la data de gravació, només vaig sebre que era de quan el meu padrí era jove i les contà a la plaça de Fornalutx)

Joan Maiol Bisbal